

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Kommunernes udgifter har i de senere år været i meget stærk vækst, og skiftende regeringer har derfor af nationaløkonomiske grunde i de seneste år måttet gribe ind over for de forventede kommunale udgiftsstigninger.

I juni 1979 henstillede den daværende SV-regering således til kommunerne og amtskommunerne, at de under ét begrænsede deres reale udgiftsstigninger fra 1979 til 1980 med 3 pct. og til højst 2 pct. i 1981 og de efterfølgende år.

I den forbindelse udarbejdede Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark i november 1979 2 omfattende sparekataloger, som sammenfattede det meget betydelige antal spareforslag, som de to kommunale interesseorganisationer havde modtaget fra kommunalbestyrelser landet over.

Den række forskelligartede indgreb, som staten har foretaget over for kommunerne, har man fra kommunernes side haft meget svært ved at forudsæ. Et forhold, der i et vist omfang har gjort de enkelte kommuners mere langsigtede økonomiske planlægning temmelig illusorisk. Man kan med rimelighed hævde, at staten gennem de seneste år har udgjort den væsentligste hindring for, at kommunerne kan leve op til de krav om en langsigtet økonomisk planlægning, som staten forlanger af kommunerne.

I den af Kommunernes Landsforening udarbejdede publikation: Kommunernes udgifter, udviklingen i 1970'erne, udtales da også følgende om regeringshenstillingen af juni 1979:

»Når 1980-budgetterne alligevel har vist, at kommunerne har kunnet leve op til regeringens ønsker om en begrænsning af udgiftsstigningen, skyldes det først og fremmest, at der i kommunerne har været en sammenfaldende interesse med regeringen i at finde besparelser. I 1980-budgetterne er det gået hårdest ud over anlægsaktiviteten,

der i forhold til 1979-budgetterne falder med mere end 20 pct. i faste priser.

Det er klart, at det ikke er fremkommeligt at anvende samme fremgangsmåde ved en bevidst begrænsning af udgiftsstigningstakten i de kommende år.«

Kommunernes Landsforening siger videre:

»Tendenserne til at inddrage kommunerne aktivt i den økonomiske politik, hvis mål har været hyppigt skiftende siden 1973, er vokset i 1970'erne i takt med de kommunale budgetters voksende andel af det samlede offentlige budget. Denne udvikling er både forståelig og nødvendig, men de senere års kraftige kommunale udgiftsstigninger viser også klart, at der blandt andet i budgetsamarbejdet med staten er behov for en fælles afklaring af de hovedprincipper, der skal lægges til grund for fordelingen af skatte- og finansierungsbyrderne mellem staten, amtskommunerne og kommunerne.«

På side 11 understreger landsforeningen:

»En væsentlig forudsætning for en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af den kommunale udgiftspolitik er, at de økonomiske og strukturelle »rammer« for den kommunale udgiftspolitik er præget af en vis grad af stabilitet og/eller forudsigelighed. For så vidt angår den økonomiske politik indebærer dette »krav«, at målfastsættelsen, så vidt det er muligt, bør fastlægges for en flerårig periode. Med dansk økonomis store afhængighed af udenlandske forhold er denne ideelle løsning af tilrettelæggelsen af hovedforudsætningerne for den kommunale økonomi nok urealistisk.

Som det også vil fremgå, kan den førte økonomiske politik i den betragtede periode kun i begrænset omfang siges at leve op til dette – set fra et kommunalt planlægnings synspunkt. – ideale krav.«

I nedenstående skema er vist udviklingen i det offentlige indtægter som procentandel af nettonationalindkomsten: